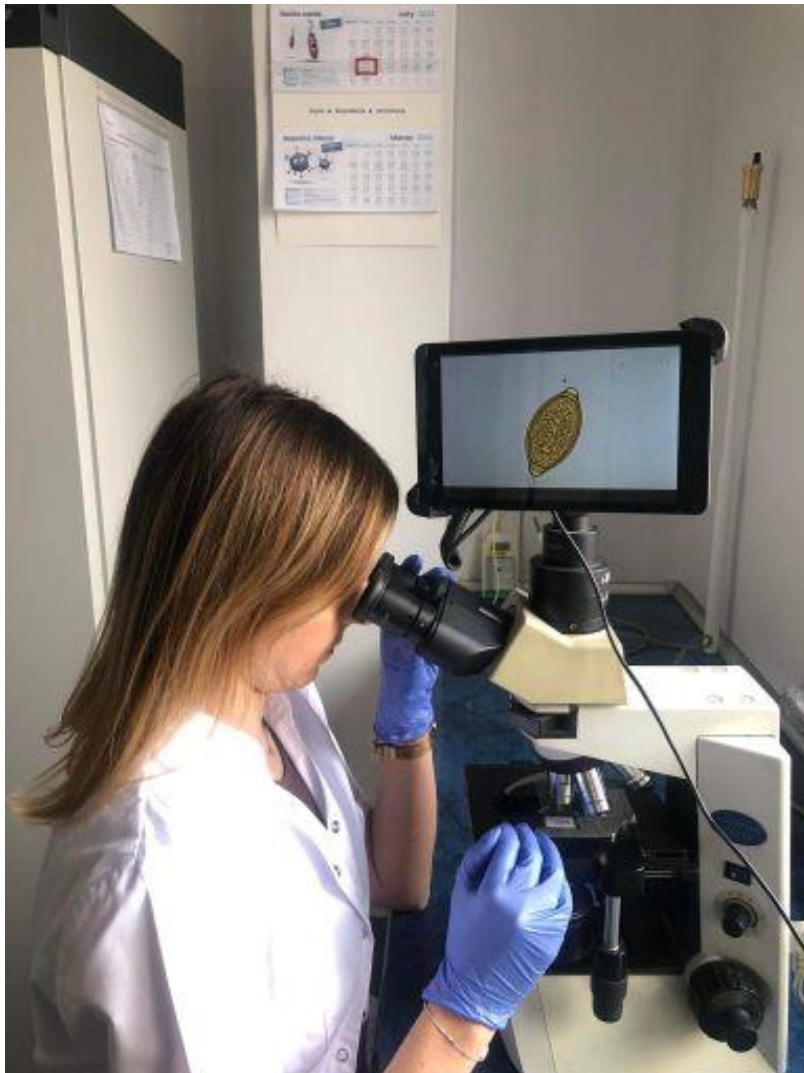

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KAZIMIERSKIEGO
ZA 2023 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2024

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338 ze zm.), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. 5 maja 2023 roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła koniec pandemii COVID-19. **1 lipca na terenie Polski został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.**

Nadzorem objętych jest 31 837 mieszkańców powiatu kazimierskiego (stan na 30.06.2023 r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadził 586 kontroli, wydał 116 decyzji, nałożył 12 mandatów na kwotę 4 350 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 4 025 badań laboratoryjnych, w tym 343 oznaczenia chemiczne, 3 463 oznaczenia fizyczne i 5 998 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2023 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audyt zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kazimierskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu kazimierskiego w 2023 roku (podobnie jak w latach ubiegłych), pozostawało na wysokim poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338 ze zm.).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	13
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	15
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	18
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	20
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	23
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	28
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	38
X. PODSUMOWANIE	51

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie pińczowskim 19 marca 2020 r.

W 2023r. na terenie powiatu kazimierskiego potwierdzono **162 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 20** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. W 2022 r. potwierdzono **1501 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 75** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **30** zgonów z powodu Coronavirusa z czego 29 osób miało choroby współistniejące. W okresie od **01.01.2022 r do 31.03.2022 r.** objęto kwarantanną **2821 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **1196 osób zakażonych**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2021-2022 w roku **2023** mieszczą się w średniej krajowej i utrzymują się na poziomie z roku 2022.

W roku **2023** nastąpił **spadek** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2022 w powiecie kazimierskim zarejestrowano **225** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2023** zarejestrowano **71** przypadków ospy wietrznej.

W **2023 r.** odnotowano **znaczny wzrost** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**.

W **2022 r.** odnotowano 7 zachorowań wywołanych przez Salmonellę w roku **2023** zarejestrowano **13 zachorowań na Salmonellę**.

przy zapadalności - w 2022 r. 21,0/100 tys. dla powiatu i 16,8/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 17,15/100 tys. w kraju.

- w **2023 r.** 40,8/100 tys. dla powiatu i 19,8/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 26,09/100 tys. w kraju.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2023 nie zarejestrowano żadnego** przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B. analogicznie jak roku 2022. Natomiast w roku **2023 nie zarejestrowano**

żadnego przypadku zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C podobnie jak w roku 2022.

W **2023 r.** w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano **żadnego** przypadku zachorowania na WZW B, podobnie w 2022 r. nie zarejestrowano **żadnego przypadku** zachorowania na WZW B – :

przy zapadalności - w 2022 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,73/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 6,44/100 tys. w kraju.

- w **2023 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,36/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,26/100 tys. w kraju.

W **2023** roku w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, także w 2022 r. –: nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C

przy zapadalności – w 2022 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 2,36/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 6,53/100 tys. w kraju.

- w **2022 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 3,83/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,67/100 tys. w kraju.

W **2023 roku** nie zarejestrowano **żadnego zachorowania na WZW A** w powiecie kazimierskim.

przy zapadalności - w 2022 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,21/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 0,61/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w **2023 r.** w odniesieniu do roku 2022 **nastąpił wzrost zarejestrowanych przypadków boreliozy** w powiecie kazimierskim w w/w okresie czasu. W 2022 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku boreliozy, natomiast w **2023 roku zarejestrowano 5 przypadków boreliozy.**

Zapadalność dla powiatu w 2022 r. – 00,0/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 25,88/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 45,43/100 tys. mieszkańców.

w **2023 r.** zapadalność dla powiatu wynosiła – 15,7/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 51,47/100 tys. Mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2023 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie kazimierskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2023 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2022 r.
BCG	2023	Szczepienie noworodkowe	96,9%	99,02 %
Szczepienie p/WZW B	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	87,82%	88 %
	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	93,81%	99 %
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2023	Szczepienie pierwotne	41,21%	37,9%
	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,71%	87,6%
Hib (przeciwno haemophilus influenzae)	2023	Szczepienie pierwotne	41,2%	37,9%
	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,71%	87,6%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2023	Szczepienie pierwotne	60,61%	62,1%
	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,57%	95,02%
Zakażenia Rotawirusowe	2023	Szczepienia podstawowe	71,5%	65,5%
Odra, świnka, różyczka	2022	Szczepienie pierwotne	76,19%	75,1 %
DTaP + Polio	2018	Szczepienie I przypominające	56,2%	46,0%
Odra, świnka, różyczka	2014 (10 rok życia)	rewakcynacja	99,5 %	72,6%
błonica + tężec+ krztusiec (14 rok życia)	2010	Szczepienie II przypominające	82,08%	82,2%
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2005	Szczepienie III przypominające	85,22%	77,2%

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 1 postępowanie egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, które zakończyło się zaszczepieniem dzieci. W 2017 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi 2 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W **2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby** rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. PPIS w Busku-Zdroju w 2018 r. prowadzi 3 postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w 1 przypadku dziecko zostało zaszczepione 1 postępowanie **zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W jednym przypadku postępowanie jest w toku. W **2019 r.** do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku -Zdroju zgłoszono 3 nowe środowiska antyszczepionkowe z terenu powiatu kazimierskiego. 1 dziecko zostało zaszczepione. W stosunku do pozostałych 2 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadzi postępowanie egzekucyjne. W 2021 r. zgłoszono 4 nowe środowiska uchylające się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2. W **2022 roku** do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu kazimierskiego 9 nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W **2023 roku** do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu kazimierskiego **20** nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W **2023 r. wzrosła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo . W roku 2022 były **8** osoby szczepione ponarażeniowo, natomiast w roku **2023** było **12 osób** zaszczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo.

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2022 - 2023

Lp.	ROK	Powiat kazimierski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2022	5	15,0
2.	2023	5	15,7
Liczba ludności w powiecie w 2022 r.		33 340	
Liczba ludności w powiecie w 2023 r.		31 837	

Współczynnik zapadalności na chorobą k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2022-2023 odnotowano **taką samą liczbę** zachorowań w **2023 r.** co w roku 2022 .

W **2022 roku** zgłoszono **91** zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę z terenu powiatu kazimierskiego z czego **3 osoby** hospitalizowano. U **3 osób** potwierdzono badaniami laboratoryjnymi **grypę typu A** w tym **1 przypadek** u dziecka do lat 14.

W **2023 roku**, zgłoszono 361 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę. Dodatkowo zgłoszono 4 przypadki grypy **typu A potwierdzonych testami PCR** z czego 4 osoby hospitalizowano. Wśród zarejestrowanych przypadków grypy było 1 dziecko do lat 14 w tym 1 hospitalizowane. Ponadto zgłoszono 14 przypadków grypy potwierdzonej testami antygenowymi.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu kazimierskiego** nadzorem sanitarnym objęto 6 - urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 5- wodociągów publicznych
- 1- wodociąg komercyjny

Ponadto kontrolowano 2- sieci wodociągowe zaopatrywane z ujęć „obcych” tj. Stary Korczyn i Pałecznicza.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku - Zdroju skontrolował na terenie powiatu kazimierskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 5 - wodociągów publicznych oraz 1 - wodociąg komercyjny tj.: wodociąg Polan Krzczonów, który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej publicznej.

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

Ujęcie wody **Łękawa** w roku sprawozdawczym zostało wyłączone. Od 28.09.2023r. - sieć wodociągu Łękawa została podłączona do wodociągu Stary Korczyn.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu kazimierskiego skontrolowano 6 - urządzeń posiadających własne ujęcia wody.

2.1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d (0,1 tys. ludności)

1. Łękawa, gm. Kazimierza Wielka – *oceniany do dnia 28.09.2023r.*

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (3 obiekty, 5,19 tys. ludności)

1. Rosiejów, gm. Skalbmierz
2. Czarnocin, gm. Czarnocin
3. Stojanowice, gm. Bejsce

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000 m³/d (1 obiekt, 17,87 tys. ludności)

1. Działoszyce (wliczony do powiatu Kazimierza Wielka)

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. POLAN-Krzczonów, PlantiCo-Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki Sp.zo.o. Zakład Hodowlano nasienny POLAN (160 osób)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. Zawsze w przypadkach gdy woda nie odpowiada wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczyna postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu kazimierskiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrał do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 26 prób wody.

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały:

- w 1 przypadku kwestionowano mikrobiologiczną jakość wody w 1 urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia.
- zakwestionowano również w 1 przypadku jakość fizykochemiczną wody (incydentalnie odnotowano podwyższony parametr chloroformu) w urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia.

Tab. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Kazimierza Wielka (7)	Działoszyce	2	1	-	-
	Łękawa	2	-	-	-
	Pałecznicza	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Bejsce (2)	Stojanowice	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Czarnocin (5)	Czarnocin	4	1	-	-
Opatowiec (6)	Stary Korczyn	2	1	1 x wynik nieprawidłowy <i>Chloroform</i>	-
	POLAN Krzczonów	3	-	-	1 x wynik nieprawidłowy <i>Bakterie gr coli=23</i> <i>Enterokoki =8</i>
Skalbmierz (6)	Działoszyce	1	-	-	-
	Rosiejów	4	1	-	-
	Razem: 26	22	4	1	1

Na podstawie art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie kwestionował jakości wody do spożycia dla ludzi.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badania pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących świadczenia zdrowotne, działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym.

W 2023r. kontrolowano dwukrotnie jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Kazimierzy Wielkiej przy ul. Partyzantów 12. Ponadto skontrolowano jakość ciepłej wody w Domu Pomocy Społecznej w Bejskach.

Jakość ciepłej wody w kontrolowanych obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat kazimierski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 26 prób wody (22 próby w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 4 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. A i B).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie kazimierskim** w roku sprawozdawczym 2023r. wydano:

- 1) 2 decyzje merytoryczne – dot. unieruchomienia wodociągu i uruchomienia ujęcia wody, przydatność do spożycia

Na koniec roku 2023, na terenie powiatu kazimierskiego - jakość wody w wszystkich kontrolowanych urządzeniach oceniono jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

Na terenie powiatu kazimierskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie gminy są zwodociągowane (występują pojedyncze gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach),
- uzgadniał projekty decyzji warunków zabudowy,
- uzgadniał projekty decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,

- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2023 roku wydano **23** opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Uzgodnienia dotyczyły postępowań w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2023 roku wydano ogółem **3** opinie o dokumentacji projektowej. Analiza dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2022 r. poz. 1225/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2023 roku w **15** przypadkach zajmowano stanowiska w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania decyzji.

Stanowiska inne na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydał opinię na temat zaproponowanego zabezpieczenia warunków higieniczno-sanitarnych dla przeprowadzenia imprezy masowej odbywającej się w Kazimierzy Wielkiej.

Uzgadnianie projektów decyzji warunków zabudowy

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju **nie** uzgadniał projektów decyzji warunków zabudowy

Uzgadnianie projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju **nie** uzgodnił projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się 2 ustępy publiczne (skontrolowano- 2):

1. Ustęp publiczny w Kazimierzy Wielkiej
2. Ustęp publiczny w Skalbmierzu

W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny obydwóch ustępów publicznych na terenie powiatu kazimierskiego - jako stan niebudzący zastrzeżeń, obiekty funkcjonują cały rok, posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

1. Dom Pomocy Społecznej w Bejskach, Bejsce 230, 28-512 Bejsce
2. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka

oraz dwie placówki podlegające Caritas Diecezji Kieleckiej, zapewniające całodobową opiekę tj.

3. Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Morawiany 2, 28-512 Bejsce (dawny DPS) podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej
4. Dom dla bezdomnych – placówka zapewniająca całodobową opiekę podlega pod Caritas Diecezji Kieleckiej

W roku sprawozdawczym skontrolowano **2 obiekty**. Kontrolowane placówki zapewniające całodobową opiekę - oceniono jako obiekty dobre, prawidłowo urządzone i wyposażone. Utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym oraz porządkowym.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty świadczące usługi noclegowe. W roku sprawozdawczym na terenie powiatu kazimierskiego skontrolowano 1 obiekt hotelowy w Kazimierzy Wielkiej. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2023r. na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadzono kontrole sanitarne w **8** zakładach usługowych.

Zakres kontroli obejmował sprawdzanie stosowania procedur określających zasady utrzymania higieny i właściwego reżimu sanitarnego, zasady przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji, a także prawidłowego postępowania z odpadami, zwłaszcza z niebezpiecznymi. W zakładach, których wykonywano zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek ludzkich szczególną uwagę przykładano do kwestii postępowania z narzędziami i sprzętem wykorzystywanymi przy świadczeniu usług w powyższym zakresie. Sprawdzano również bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu, ważności środków, magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

Ponadto we wszystkich skontrolowanych zakładach usługowych przestrzegane były przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 276 ze zm.). Wśród zakładów ujętych w ewidencji przeważały zakłady fryzjerskie i zakłady kosmetyczne, najmniej liczną grupę stanowiły zakłady tatuażu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w jednym obiekcie typu „usługi fryzjerskie” nałożono na właściciela **1 mandat** karny oraz wydano **1 decyzję** opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości.

Pozostałe skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Na nadzorowanym terenie skontrolowano **1** firmę przewozową, zajmującą się transportem pasażerskim osób. W trakcie kontroli sprawdzono 3 pojazdy - nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto na terenie miasta i gminy Skalbierz przeprowadzono **1** kontrolę przystanków jako miejsc przeznaczonych do wsiadania lub wysiadania pasażerów. Obiekty kontrolowane (12 stanowisk) oceniono jako prawidłowo wyposażone i oznakowane.

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji 15.

W 2023r. na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadzono kontrole sanitarno-techniczne **2** cmentarzy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami na terenie 1 obiektu PPIS w Busku-Zdroju - wydał **1 decyzję administracyjną** (merytoryczną) zalecającą poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz **1 decyzję opłatową** za kwestionowaną kontrolę. Drugi skontrolowany obiekt w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadający wymogom sanitarnym.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Brak na terenie powiatu kazimierskiego

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku - Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, obiekty sportu i kultury i inne.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono **11** obiektów:

- 2 zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi,
- 3 obiekty sportowe – *1 obiekt oceniono, jako zły Stadion w Kazimierzy Wielkiej*
- 2 Parki/zieleńce
- 1 parking
- 2 obiekt usług pogrzebowych
- 1 siedziba UMiG

W roku sprawozdawczym prowadzone były postępowania administracyjne w 3 obiektach tj. w dwóch obiektach sportowych oraz w 1 zakładzie prowadzącym obrót produktami naftowymi.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami PPIS w Busku - Zdroju wydał odpowiednio:

- 1 decyzja merytoryczna oraz 1 decyzja opłatowa dla zakładu prowadzącego obrót produktami naftowymi, zalecenia wykonano w całości.
- 1 mandat karny oraz 1 decyzja opłatowa dla obiektu sportowego w Gorzkowie - zalecenia wykonano.
- 2 decyzje przedłużające termin wykonania zaleceń dla obiektu sportowego w Kazimierzy Wielkiej.

Na koniec okresu sprawozdawczego 1 obiekt sportowy oceniono jako zły (ze złym stanem technicznym). Pozostałe kontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe:

- Stan sanitarny Kąpielisk

W roku sprawozdawczym z terenu powiatu Kazimierza Wielka nie zgłoszono obiektów o statucie kąpieliska czy miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli.

- Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Kazimierzy Wielkiej – podlegającą Kazimierskiemu Ośrodkowi Sportu - obiekt kąpielowy kryty, całoroczny.

Zarządca pływalni regularnie kontrolował jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym **harmonogramem**.

Ponadto w 2023r. PPIS w Busku - Zdroju kontrolował stan techniczny obiektu pływalni „Wodny Raj”. Stan sanitarno-techniczny obiektu oraz wszystkie badania jakości wody w nieckach basenowych pływalni w Kazimierzy Wielkiej oceniono jako odpowiadające wymogom.

3. Wnioski

Priorytetem działań w okresie sprawozdawczym w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności.

Wydano **8 decyzji** na obiekty użyteczności publicznej. Na koniec roku sprawozdawczego - bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

Jeden obiekt (cmentarz) oceniono jako obiekt z nieprawidłowościami tj. ze złym stanem technicznym.

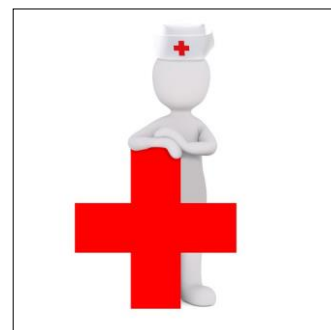
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu kazimierskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajduje się 1 szpital:

- 1) Szpital Powiatowy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka

Obiekt w roku sprawozdawczym kontrolowany, kompleksowa kontrola obiektu szpitalnego nie wykazała nieprawidłowości.

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Szpital w Kazimierzy Wielkiej zaopatrywany w wodę przez wodociąg sieciowy Działoszyce, jakość wody odpowiada wymogom. Obiekt szpitala posiada również rezerwowe źródło wody – zbiornik rezerwowy.

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Odpady odbierane przez firmę zewnętrzną.

Odpady medyczne przechowywane zgodnie z opracowanymi procedurami, gromadzone są w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania uwzględniając ich właściwości oraz sposób ich unieszkodliwiania. Następnie przekazywane do pomieszczenia magazynowania z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności, przez przeszkolony personel. Pomieszczenie magazynowania posiada powierzchnie zmywalne, wyposażone

w urządzenie chłodzące, pozwalające na utrzymanie odpowiedniej temperatury. Częstotliwość wywozu odpadów - utrzymana prawidłowo.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

Gospodarka bielizną szpitalną bez zastrzeżeń, wydzielone miejsca/magazyny bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny szpitalnej w pralni zewnętrznej, transport bielizny szpitalnej zapewnia pralnia.

1.4 Prosektoria

Pomieszczenia prosektorium szpitalnego kontrolowane w czasie kontroli kompleksowej obiektu szpitala. Kontrola w zakresie postępowania ze zwłokami nie wykazała nieprawidłowości.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

Na terenie powiatu kazimierskiego w ewidencji znajduje się łącznie 11 obiektów realizujących świadczenia zdrowotne.

Skontrolowano: 11 (wszystkie)

- Ośrodki zdrowia i przychodnie – **8, (skontrolowano - 8).**
- Zakład opiekuńczo-leczniczy – **1, (skontrolowano 1).**
- Inne zakłady (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) tj. Pogotowie w Kazimierzy Wielkiej - **1 (skontrolowano - 1).** W tym 1 karetkę.
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – **1** tj. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „REHAMED” Kazimierza Wielka ul. Kolejowa 27E (**skontrolowano - 1**).

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych, objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek (ocenione na koniec roku sprawozdawczego) nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są

głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

4. Wnioski

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy,

dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2023 r. było prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne, prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnieniem przez pracodawców obowiązków, przestrzegania przepisów dot. nowych ograniczeń stosowania substancji benzofenonu-3 i oktokrylenu w produktach kosmetycznych.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 102 obiektów. W 2023 r. skontrolowano 15 obiekty.

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2022 r.
5	3
6 – 20	8
21 – 50	2
51 – 100	1
101 – 250	1
>250	-
ogółem	15

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2023 r. przeprowadzono 19 kontroli w 15 zakładach zatrudniających 578 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	9
Produkty kosmetyczne	3
Produkty biobójcze	5

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2023 r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi

W 2023r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych

W 2023 r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Opieka zdrowotna

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2023r. kontroli wydano 6 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego.
3. Substancji i mieszanin chemicznych.
4. Doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnego pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.
5. Wyposażenia stanowisk pracy w instrukcje bhp maszyn i urządzeń.
6. Oddzielenia pomieszczenia szatni od pomieszczenia jadalni.
7. Doprowadzenia pomieszczenia szatni do właściwego stanu sanitarnego.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

W 2023r. w powiecie kazimierskim stwierdzono przekroczenia NDN hałasu w 1 zakładzie tj.
- 1 zakład zajmujący się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, 47 osób pracujących w przekroczeniach hałasu. Sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Przekroczenia NDN hałasu występują ponadto w 1 zakładzie pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN pracuje 6 osób.

Zakład ten jest objęty szczególnym nadzorem. Wprowadził w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2 Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2023 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 5 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne w zakładach je stosujących. Wydano dwie decyzje administracyjne, z których jedną wykonano a w przypadku drugiej nie upłynął termin wykonania obowiązków.

3.3 Produkty kosmetyczne

W 2023r. przeprowadzono ogółem 3 kontrole tematyczne w 3 obiektach u podmiotów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne.

Decyzji nie wydawano.

3.4 Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszenia, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2023 r. przeprowadzono ogółem 5 kontroli w 5 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.5. Choroby zawodowe

W 2023 r. przeprowadzono 1 wizytację w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 1 kartę oceny narażenia zawodowego. Wydawano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

4. Podsumowanie

W 2023 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy.

W 2022 r. przekroczenia hałasu stwierdzono w 1 zakładzie i w 2023r. przekroczenia hałasu również stwierdzono w 1 zakładzie. Wynika z tego, iż warunki pracy pracowników poprawiają się z roku na rok.

W 2022 r. oraz w 2023 r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Brak chorób zawodowych oraz spadek nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność i kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

- stanu sanitarno - higienicznego i technicznego placówek oświatowo – wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

Żłobek – 2

Szkoły Podstawowe - 11

Przedszkola - 9

Zespoły Szkół – 8

Liceum Ogólnokształcące – 1

Domy z Pobytem Dziennym - 1

Domy z Pobytem Całodobowym -1

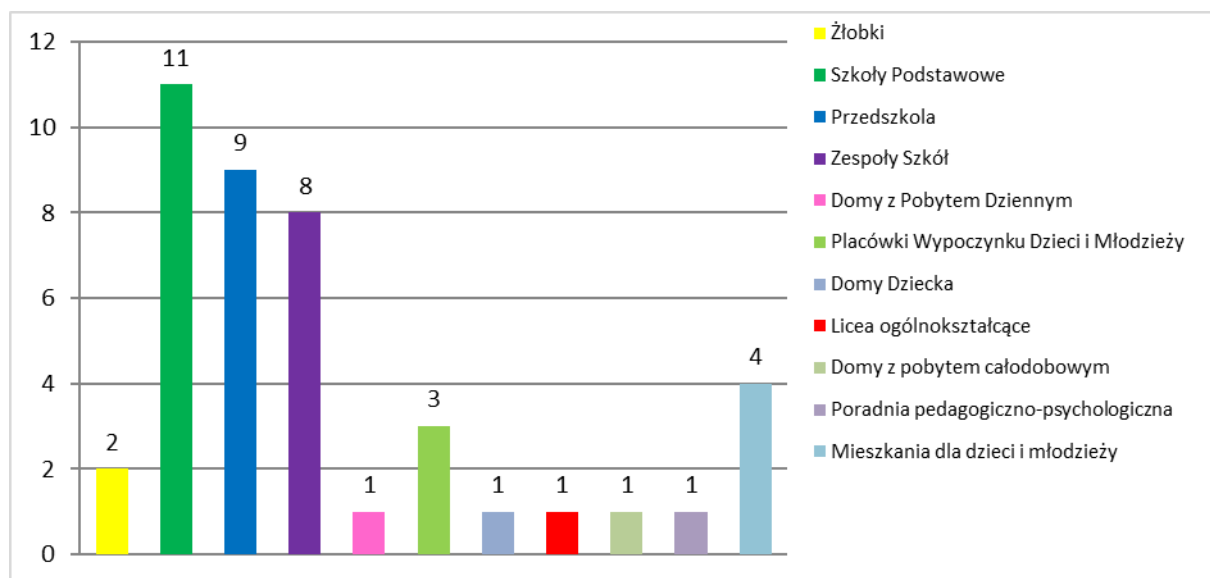
Domy Dziecka -1

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna -1

Mieszkania dla dzieci i młodzieży – 4

W 2023r. w powiecie kazimierskim skontrolowano 22 obiektów i 7 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo wychowawczych nadzorowanych w 2023r. na terenie powiatu kazimierskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie kazimierskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2023r. przeprowadzili 18 kontroli stanu sanitarnego w tym 7 kontroli na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, 2 kontrole dotyczące analizy dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, 7 kontroli dot. przygotowania szkół do nowego roku szkolnego.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. Bieżąca czystość, dobry stan techniczny powierzchni, instalacji, wentylacja, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, wyposażenie w wystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających oraz zapewnienie środków higieny osobistej składają się na podstawowe standardy higieniczne.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2023r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 3 decyzje merytoryczne (dotyczące poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian i sufitów w salach lekcyjnych, szatniach, korytarzach i salach gimnastycznych; stanu technicznego powierzchni boiska i parkingu, podłóg w salach dydaktycznych, ogrodzenia) oraz 4 decyzje przedłużające wykonanie zaleceń. Gminy niewykonanie decyzji tłumaczyły brakiem środków finansowych oraz wydatkowaniem środków na ogrzewanie szkoły.

Nie nałożono mandatów karnych w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 7 skontrolowanych placówek 1 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego, oraz 2 placówki posiadały własne oczyszczalnie ścieków. Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej,
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Higiena procesu nauczania

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bieżąca kontrola w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków i odpowiedniej organizacji pracy ucznia w celu jego ochrony przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce. W celu zintensyfikowania sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w szkołach organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują również działania o charakterze prewencyjnym. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowany na ochronę ucznia przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce obejmuje m.in.:

- działania prozdrowotne, m.in. w zakresie profilaktyki wad postawy czy wad wzroku,
- monitoring w zakresie właściwej organizacji procesu nauczania np. higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynków w czasie trwania przerw międzylekcyjnych,
- promowanie dobrych praktyk, np. w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia.

W roku sprawozdawczym 2023r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2023r. w szkołach i przedszkolach na terenie powiatu kazimierskiego prowadzono 2 kontrole pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych (przebadano 127 dzieci).

W jednej placówce przeprowadzono analizę obciążenia uczniów ciężarem tornistra w klasach I - IV (4 oddziały - 28 dzieci).

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r. (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu kazimierskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

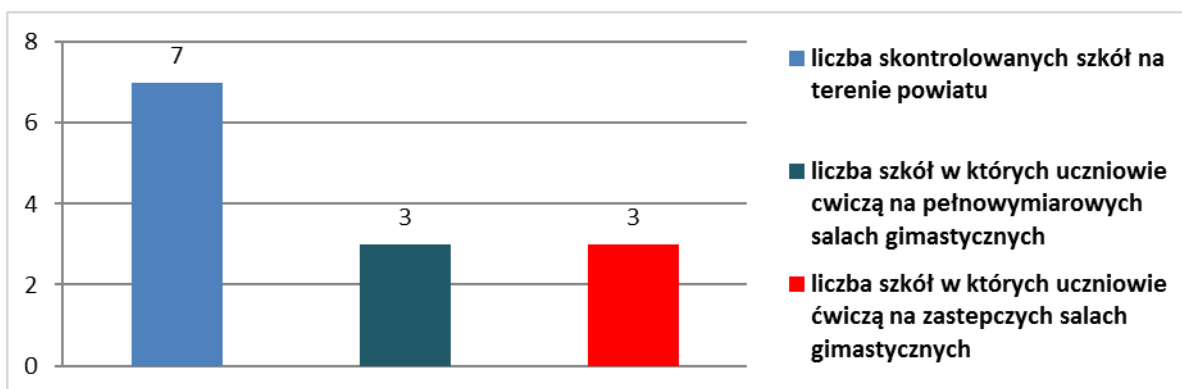
7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne , w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Na 7 skontrolowanych w 2023r. szkół z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski korzysta 3 szkoły podstawowe.

Pozostałe placówki tj; 3 zespoły zajęcia WF odbywają na zastępczych salach gimnastycznych oraz jeden zespół korzysta ze sportowego obiektu miejskiego.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2023r. na terenie powiatu kazimierskiego (skontrolowano w 2023r. 7 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2023r.

Wszystkie placówki tj. 3 szkoły podstawowe posiadają szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski które są czynne lecz nie są wykorzystywane po każdym zajęciach WF lecz tylko po dodatkowych zajęciach.

Ponadto 1 placówka dodatkowo korzystała z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego.

8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2023r. na terenie powiatu kazimierskiego zorganizowano 5 kolonii w formie wyjazdowej (zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych) oraz 2 półkolonie w miejscu zamieszkania. Łącznie z wypoczynku skorzystało 231 dzieci.

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewnili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne, hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie w jednorazowe środki higieny osobistej, mydło do mycia rąk i środki dozwolone dezynfekcyjne. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

9. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół skontrolowano 6 szkół)

Na terenie powiatu kazimierskiego podczas kontroli bieżących w roku 2023 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 5 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu dla 282 uczniów.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo- wychowawczych zapewniła w 2023 r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2023r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 3 decyzje administracyjne podczas gdy w 2022r. wydano 5 decyzji.
4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdym zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie

ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.

6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażane w nowe meble i wyposażenie tj; pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2023 roku nadzorem objętych było 799 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 67 obiektów, tj. 8,4%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu kazimierskiego.

W 2023 roku wpisano do rejestru i wydano 23 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak

i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2023 r. w rejestrze figurują 353 podmioty o których mowa wyżej.

3 gospodarstwa rolne prowadzą Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego. 1 gospodarstwo prowadzi produkcję mąki, tłoczenie na zimno, pakowanie w opakowania jednostkowe oleju konopnego, oleju z dyni, ostropestu, lnu, gorczycy, rzepaku, czarnuszki, słonecznika. Sprzedaż żywności wyprodukowanej w ramach RHD przez Internet, 2 gospodarstwa prowadzą sortowanie, pakowanie oraz znakowanie owoców. 3 podmioty prowadzą działalność w warunkach domowych: 2 podmioty działalność w zakresie przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta, torty i babeczki z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej, 1 podmiot prowadzi działalność w zakresie obierania cebuli. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajduje się również 1 obiekt prowadzący działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono 71 kontroli i rekontroli sanitarnych,

wydano:

- 1 decyzję zarządzającą opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP
- 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia działalności,
- 2 decyzje umarzające prowadzone postępowanie w sprawie zatwierdzenia obiektów obrotu żywnością,
- Nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 2200,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 2 kontrole w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 5 prób środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 5 prób pomidorów. Pobrane próbki badano w kierunku parametru mikrobiologicznego – Escherichia coli – próbek nie kwestionowano.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przeprowadził 4 kontrole sanitarne u nadzorowanych producentów produkcji pierwotnej w związku z otrzymanymi pismami przesłanymi przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach, a dotyczącymi stwierdzenia w pobranych przez ww. inspekcję

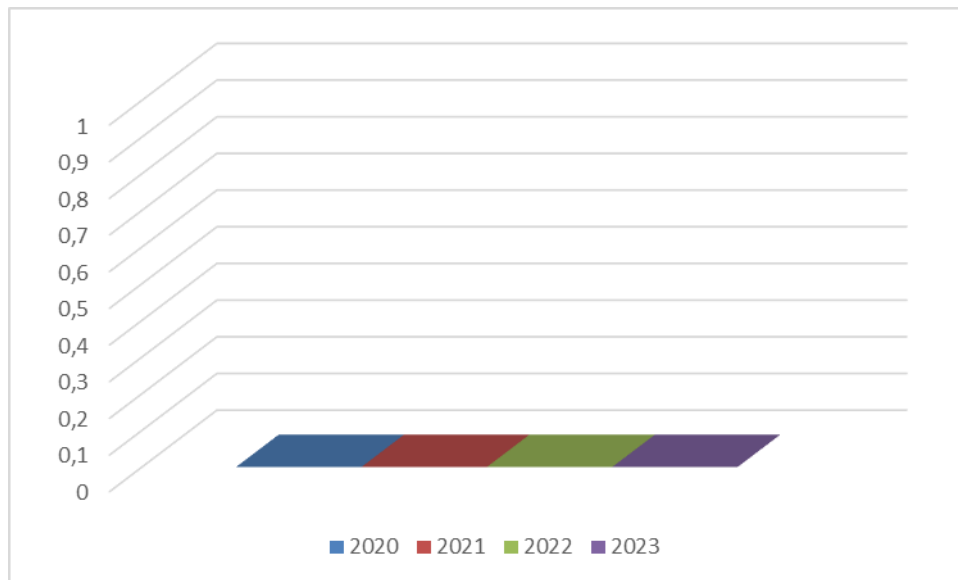
próbkach płodów rolnych substancji czynnych, które nie były dopuszczone do stosowania w danych uprawach. Kontrole dotyczyły uprawy pomidorów, pietruszki oraz selera. W trakcie kontroli nie stwierdzono upraw z których zostały pobrane kwestionowane próbki, nie stwierdzono również na terenie gospodarstw zebranych płodów rolnych. Właściciele gospodarstw oświadczyli, że stosują środki ochrony roślin dopuszczone do dane uprawy i nie są w stanie ustalić pochodzenia wykrytych niedozwolonych substancji.

Przeprowadzono kontrolę u producenta pasternaku w związku z otrzymanym powiadomieniem informacyjnym w celu zwrócenia uwagi SCP Austrii w sprawie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości chlorpiryfosu ($0,038 \pm 0,019$ mg/kg) w pasternaku pochodzącym z Polski. Podczas kontroli we wskazanym gospodarstwie nie stwierdzono ww. produktu. Osoba kontrolowana poinformowała, że całą wyprodukowaną ilość sprzedała do firmy prowadzącej działalność na terenie powiatu kazimierskiego. Sprzedaż udokumentowana fakturą sprzedaży. Właściciel gospodarstwa oświadczył, iż zabiegi ochrony roślin wykonuje sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym, prowadzi dokumentację dotyczącą stosowanych środków ochrony roślin. Poinformował również, że zabiegi ochrony roślin wykonuje zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin. Dalsze czynności kontrolne prowadzono w podmiocie wskazanym przez producenta produkcji pierwotnej. Podczas kontroli przedsiębiorca nie przedłożył żadnych rejestrów, jak również innych dowodów na prowadzenie identyfikacji dostawców i odbiorców środków spożywczych co wynikało z braku opracowanej i wdrożonej dokumentacji z zakresu systemu HACCP. Wydana została decyzja administracyjna, zgodnie z którą nakazano przedsiębiorcy opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP. Zalecenie wykonano.

W 20 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2022r. również żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

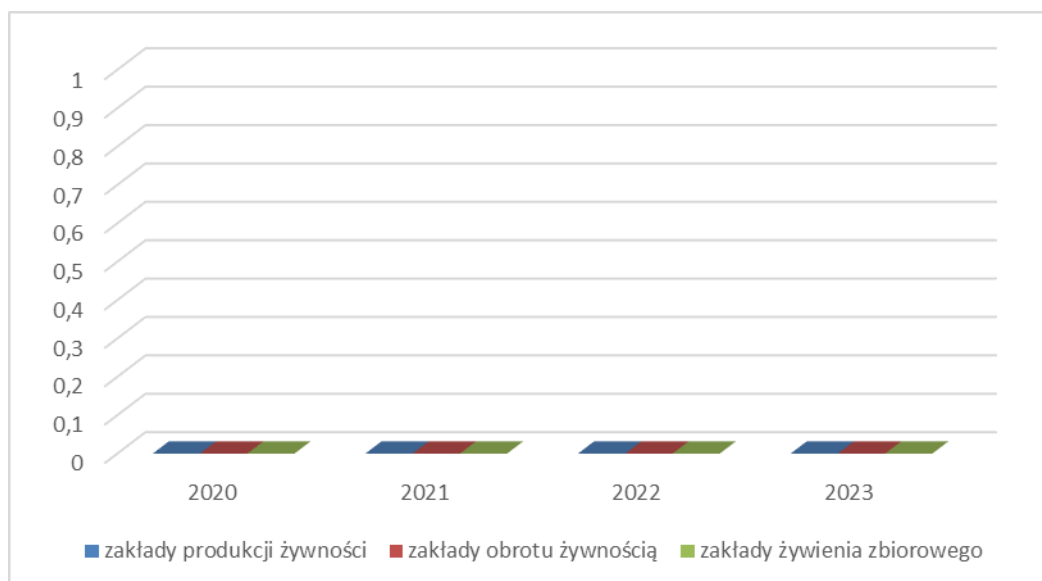
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnieniowych na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2020-2023, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2020-2023, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

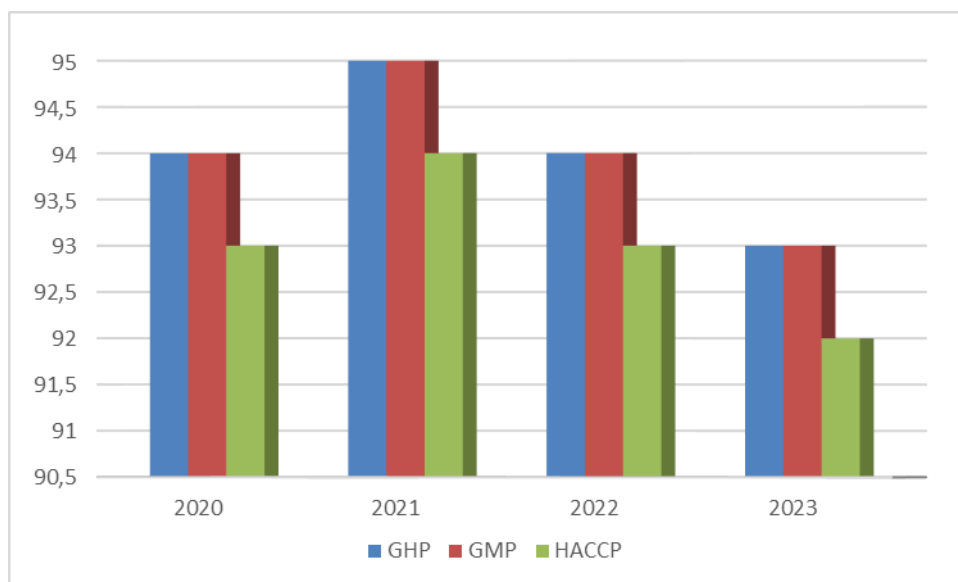
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, salach sprzedaży oraz zapleczu sanitarno – higienicznym personelu,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, brak dostatecznej ilości pojemników na odpady, pojemniki i kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak czystości w otoczeniu obiektów (składowane worki z odpadami),
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk , brak mydła dezynfekcyjnego, brak suszarki lub ręczników jednorazowego użytku, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak badań właścicielskich produkowanych wyrobów), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekcyjnych, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak utworzonych systemów i procedur identyfikacji przedsiębiorstw, którym podmioty dostarczają swoje produkty jak również brak identyfikacji podmiotów lub osób od których zakupiono środki spożywcze. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu w 2022r. - 94%, 2023r. - 93%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznemu pogorszeniu: 2022r. - 93%, w 2023 r. – 92%. W związku z tym iż zakłady zmieniają profil prowadzonej działalności

poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga w dalszym ciągu stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2020-2023, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

Ogółem w 2023 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 38 próbek środków spożywczych.

- Mikrobiologicznie zbadano 35 próbek.
- Chemicznie zbadano 3 próbki.

Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2023r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.

1. W związku z 7 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 42 powiadomienia informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 5 kontroli oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu:

- **5 sztuk** produktu pn. Sałatka Babuni obiadowa dinner salad, kod EAN 5903285001005, ze względu na skargę konsumentką dotyczącą znalezienia odłamków szkła w środku spożywczym.
 - **66 sztuk** produktu pn. Syrop Lipa Malina Kids, 120 ml, nr partii: 010123, termin przydatności do spożycia: 01.2025r., ze względu na stwierdzenie obecności kwasu sorbowego.
 - **7 sztuk** produktu pn. „Balsam Jerozolimski FORTE” suplement diety 200ml, ze względu na zamianę opakowań i stwierdzenie wewnątrz opakowania produkt pn. Antinervinum, tj. produktu, który nie jest suplementem diety.
2. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnieniowej zlokalizowanej w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych, w tym obiektów działających sezonowo, przy głównych szlakach komunikacyjnych, parkingach, stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 5 obiektów, nałożono 1 mandat karny na kwotę 500zł. za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny obiektu, naczynia stołowe oraz sprzęt produkcyjny myte niedokładnie z zaschniętymi resztkami pokarmowymi, brudne posadzki, umywalki, sprzęt porządkowy w przypadkowych miejscach, brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych (gotowe potrawy przechowywane z surowcami). Ponadto w kontrolowanym obiekcie nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Mandat nałożono w obiekcie żywienia zbiorowego otwartego. Wydawano zalecenie z bezzwłocznym terminem usunięcia nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która nie wykazała nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektu. Nie wydawano decyzji administracyjnych z zarządzeniami dotyczącymi poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów.
 3. W 2023r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestniczono w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.

4. Przeprowadzono 4 kontrole w trakcie trwania wycieczki zimowej i letniej dzieci i młodzieży w trakcie których dokonano 4 ocen żywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanego obiektu nie stwierdzano.
5. Wykonano 10 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 30% pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1200 zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
6. Wykonano 10 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 6 w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 4 oceny żywienia w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wycieczki zimowej i letniej (obiekty żywienia zbiorowego otwartego).

W ramach prowadzonych czynności kontrolnych z dziale żywienia w obiekcie żywienia zbiorowego typu zamkniętego oceniano jadłospis dekadowy diety podstawowej dla pacjentów z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” opracowanego przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Analizowany plan żywieniowy według ww. arkusza uzyskał ocenę „wymagający poprawy”. Był to wynik między innymi zbyt niskiej podaży warzyw i owoców podawanych do posiłków, stwierdzono, iż do niektórych posiłków nie były one podawane. Negatywnie oceniono brak dodawano do posiłków tłuszczy roślinnych bogatych w kwasy jedno i wielonasycone. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku Zdroju wystosował pismo interwencyjne zawierające ocenę żywienia oraz wniesione spostrzeżenia do ocenionego jadłospisu do wiadomości i wykorzystania służbowego podczas planowania jadłospisów. Dyrektor obiektu przesłał pismo informujące, iż podjęto działania naprawcze polegające na uwzględnieniu przy planowaniu jadłospisów przesłanych uwag.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wycieczki dzieci i młodzieży.
7. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 18 kontroli. Wydano 18 decyzji zatwierdzających obiekty żywnościowe bezwarunkowo. Wydano również 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia.

8. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 3 kontrole: 1 kontrola potwierdziła zasadność interwencji, 2 interwencje nie potwierdziły się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 33,3%.
9. W związku z wystąpieniem ASF na terenie Polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 17 kontroli obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 złotych. Mandat karny nałożono w zakładzie żywienia zbiorowego typu otwartego za brak prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami, stwierdzono kosze na śmieci bez pokryw, przepełniony pojemnik na odpady. Zalecano wyposażyć obiekt w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. Zalecenie wykonano. W trakcie kontroli przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

Wnioski

W 2023r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył pomimo że nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu, stan wdrożenia systemu HACCP również uległ nieznacznemu pogorszeniu.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzorowe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów, produkcję ciast w warunkach domowych.
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem nie poddany obróbce termicznej (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób i elementy drobiowe, jaja,
- Żywność prozdrowotna w tym suplementy diety

Wzmożonego nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo, pomidorów i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Wzmożonego nadzoru wymaga produkcja pierwotna warzyw i owoców ze względu na zanieczyszczenie pestycydami, tak ze względu na stwierdzanie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów w produktach oraz ze względu na stosowanie pestycydów niepuszczonych na dane uprawy.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający pomimo 1% pogorszeniu. Wymaga on w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu kazimierskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków

spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym dotyczy to głównie producentów produkcji pierwotnej. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są zalecenia z bezzwłocznym terminem usuwania stwierdzonych usterek lub decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności. W 2023r. wydano 1 decyzję zarządzającą opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP oraz 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia działalności ze względu na niewłaściwy układ funkcjonalny obiektu oraz brak właściwej wentylacji mechanicznej nawiewno – wywiewnej (dotyczy obiektu żywienia zbiorowego typu otwartego tzw. „małej gastronomii”).

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2023 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2023r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podjęmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu kazimierskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynowała 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 przystąpiły 4 placówki z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas porad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 157 dzieci oraz 114 rodziców.

Dzieci podczas zajęć zdobyły wiedzę jak radzić sobie w sytuacjach kiedy ktoś pali w ich obecności.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia ty tytoniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, a jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2023/2022 program realizowało 6 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 204 dzieci oraz 150 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki

wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej (IV – VIII).

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 przystąpiło 7 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

Koordynatorzy szkolni tego programu szczególną uwagę poświęcili problemowi używania e-papierosów przez młodych ludzi. Wynika to z rosnącego co roku odsetku nastolatków sięgających po tego typu produkty.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 312 uczniów oraz 199 rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy

z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu

Do realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 przystąpiło 7 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku działań edukacją objęto 101 uczniów oraz 66 rodziców.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2022/2023 odbyła się III edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest

edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu kazimierskiego w programie wzięło udział 5 placówek, w związku z czym edukacją objęto 151 dzieci oraz 134 rodziców.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny

„TRZYMAJ FORMĘ!”

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy

w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V – VIII) a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto, projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2022/2023 przystąpiły 4 szkoły podstawowe z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia zorganizowanego w PSSE w Busku – Zdroju oraz podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej. Podczas szkolenia i narad koordynatorom szkolnym przekazano materiały edukacyjne do programu.

W programie łącznie uczestniczyło 109 uczniów oraz 105 rodziców, którzy aktywnie włączyli się w wybrane zadania programowe.

Koordynatorzy szkolni oraz współrealizatorzy ocenili program jako dobre narzędzie do promowania zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące tematycznie ze sobą.

Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, substancje psychoaktywne) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2022/2023 program realizowały wybrane klasy w trzech szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A,B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2022/2023 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiły wybrane klasy w 3 szkołach ponadpodstawowych.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadpodstawowych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2022/2023 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiły wybrane klasy w 2 szkołach ponadpodstawowych.

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju w roku szkolnym 2022/2023 realizowała już VI edycję programu edukacyjnego poświęconego profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”.

Program ten skierowany jest do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych. Realizację programu na terenie Polski koordynuje i wspiera finansowo oraz organizacyjnie Fundacja „Gwiazda nadziei”.

Głównym celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży oraz jej rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2022/2023 program realizowały wybrane klasy w 3 szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu kazimierskiego, w wyniku czego edukacją objęto 78 uczniów oraz 31 rodziców.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień.

W 2023r. w szkołach powiatu kazimierskiego przeprowadzono 6 spotkań, w których uczestniczyło 125 osób. Podczas zajęć przekazywano w placówkach różnorodne materiały z zakresu profilaktyki antytytoniowej.

Światowy Dzień Rzucania Palenia 2023

16 listopada 2023 roku, obchodzono Światowy Dzień Rzucania Palenia. W związku z tym Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju podjęła działania edukacyjne mające na celu wsparcie placówek szkolnych w realizacji profilaktyki antytytoniowej.

W Zespole Szkół Zawodowych w Odonowie, na zaproszenie dyrekcji odbyły się dwa spotkania informacyjno – edukacyjne dla uczniów wybranych klas.

Pracownicy PZiOZ podczas zajęć wykorzystując prezentację multimedialną pt. „O co tyle dymu. Czyli prawdy i mity o paleniu papierosów i e-papierosów” omówili zagadnienia dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Uczniowie zostali zapoznani z ewentualnymi konsekwencjami palenia tytoniu, zdobyli świadomość jak niekorzystne dla naszego zdrowia jest bierne inhalowanie dymem tytoniowym oraz zweryfikowali mity dotyczące alternatywnych form dla papierosów.

Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród młodzieży. Przypomniano obowiązujące przepisy prawne dotyczące papierosów i e-papierosów.

Akcja Letnia 2023

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2023”.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom

bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, kolorowanek „Myję ręce” oraz kleszczowanek „Dowiedz się więcej o kleszczach” na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego na terenie powiatu kazimierskiego. Przeprowadzono także 5 spotkań profilaktycznych dla 260 uczestników kolonii.

Na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczano na bieżąco różnorodne informacje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w czasie wakacji – zatrucia grzybami, choroby odkleszczowe, zagrożenia wynikające z upałów, bezpieczne przechowywanie żywności.

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia

społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, PPIS w Busku – Zdroju kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom szkół, przeprowadzono 4 spotkania dotyczące zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło 93 uczniów ze szkół podstawowych. Szczególną uwagę podczas tych zajęć poświęcono napojom energetyzującym oraz ich wpływowi na organizm młodego człowieka.

Spotkania o podobnym charakterze odbyły się także na zorganizowanych formach wypoczynku letniego (5/260).

W ramach obchodów Ogólnopolskiego Dnia Tornistra 2023 pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej wraz z przedstawicielem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży zorganizowali na terenie Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Reja w Topoli akcję informacyjną „Lekki Tornister”. 32 uczniów z klas I – IV zostało sprawdzonych pod kątem obciążenia tornistrów. Poza tym wszyscy uczniowie po zakończeniu etapu ważenia uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych, podczas których poruszono temat zbyt przeciążonych plecaków oraz skutki zdrowotne nieprawidłowego noszenia tornistrów. Pracownicy Sekcji PZiOZ przekazali także 60 ulotek dotyczących prawidłowego pakowania i noszenia plecaków.

Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach 2023 Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach 2023

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju jak co roku podjęła działania mające na celu podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka.

W celu dotarcia do szerszej liczby odbiorców z tematyką antybiotykooporności przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty) w 12 placówkach szkolno – wychowawczych na terenie powiatu kazimierskiego. Również na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczono informacje na temat problemu oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (AMR). Ponadto w holu głównym Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku – Zdroju do końca listopada 2023 roku dostępna była wystawa tematyczna plakatów.

Profilaktyka uzależnień

W ramach realizacji profilaktyki uzależnień, dnia 21 września 2023r. w Buskim Samorządowym Centrum Kultury odbyła się konferencja szkoleniowa dla dyrektorów szkół, nauczycieli, pedagogów, psychologów z terenu powiatu buskiego, kazimierskiego, pińczowskiego, jędrzejowskiego i włoszczowskiego.

Organizatorem tego wydarzenia był Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Busku – Zdroju oraz Świętokrzyskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach.

Celem konferencji było uaktualnienie wiedzy na temat zagrożeń wpływających z używania środków psychoaktywnych oraz metodyki pracy w profilaktyce uzależnień.

Wykładowcy omówili następujące tematy:

- „Nie zapominajmy o starych zagrożeniach” – Ewa Ziemkiewicz – Kierownik Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach,

- „Wszystko się staje iluzją – nowe narkotyki w innej perspektywie” – Radosław Gruss – Kierownik Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie

- „Wybieram dobro – profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych” – Marzanna Kostecka – Biskupska – Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach,

Uczestnicy konferencji mogli także skorzystać z różnorodnych materiałów edukacyjnych przygotowanych na stoisku informacyjnym PSSE Busko- Zdrój. Wydarzenie to zgromadziło 78 osób.

Wnioski

Podjęte przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2023 r. na terenie powiatu kazimierskiego nie zaistniały zdarzenia, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. W I połowie 2023 roku na terenie powiatu kazimierskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwał ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego. 1 lipca na terenie Polski został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej. Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (dyżurny telefon alarmowy) jak również zgłoszenia w systemie SEPIS. Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w planach zarządzania kryzysowego pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2023 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu kazimierskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (podczas wywiadów epidemiologicznych prośba o samoizolację i ograniczenie do koniecznego minimum kontaktu z osobami zdrowymi, oraz prośba o zakładanie maseczek w miejscach publicznych).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie kazimierskim w 2023 roku należy uznać za generalnie dobrą.

W 2023 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **96 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. 25 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych..

W 2023 roku nie zarejestrowano w powiecie kazimierskim żadnego ogniska zakażenia szpitalnego.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021 -2022 odnotowano w **2023 r. taką samą liczbę zachorowań** co w roku 2022 .

W 2023 r. na terenie powiatu kazimierskiego **nie zarejestrowano** ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 2023 r. na terenie powiatu kazimierskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 4443 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2022 r. – populacja 4303 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2023 r. **nie zarejestrowano żadnego** odczynu poszczepiennego.

Wykonawstwo szczepień w powiecie kazimierskim w 2023 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się bardzo niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi wśród młodzieży w 14 roku życia, a także szczepienia p/odrze, śwince i różyczce w 7 roku życia.

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju nie prowadził postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2023 r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, ich stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie kazimierskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość pobranych prób	31	32	21	32	28	26
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	1	1	0	5	0	1
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	1	1	0	3	0	1

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W roku sprawozdawczym, w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2023 r. Nadzór Zapobiegawczy realizował ustawowe, podstawowe czynności i działania, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- odbiorów obiektów budowlanych,
- uzgadnianie projektów warunków zabudowy,
- uzgadnianie projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2023r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym

w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2023 r. objęto nadzorem 22 placówki nauczania i wychowania oraz 3 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2023 r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 3 decyzje administracyjne. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania

i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2023r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 799 obiektów tj. o 44 obiekty więcej w porównaniu do 2022r. i o 54 obiekty więcej w stosunku do roku 2021r.

W ciągu 3 lat tj. od 2021r. nadzorem objęto 53 producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

W 67 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 71 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 3 kontrole interwencyjne na skutek interwencji konsumentów.

Z 67 obiektów skontrolowanych w 2023r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 20 zakładów, nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2023r. wydano 1 decyzję zarządzającą opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP, 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia działalności, 2 decyzje umarzające prowadzone postępowanie w sprawie zatwierdzenia obiektów obrotu żywnością ze względu na rezygnacje z rozpoczęcia działalności.

Nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 2200,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 5 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w których nałożono 1 mandat karne na kwotę 500zł.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF oraz w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru nad obiektami żywnościowo – żywnościowymi wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia na kwotę 2 065,11zł.

W ramach przeprowadzonego w 2023r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 38 próbek. Mikrobiologicznie zbadano 35 próbek, chemicznie zbadano 3 próbki. Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

W 2023r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej

działalności przez nadzorowane obiekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

Nadzór nad warunkami pracy

W 2023 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH) oraz programów obejmujących 2÷3 letnie okresy.

W 2022 r. przekroczenia hałasu stwierdzono w 1 zakładzie i w 2023r. przekroczenia hałasu również stwierdzono w 1 zakładzie. Wynika z tego, iż warunki pracy pracowników poprawiają się z roku na rok.

W 2022 r. oraz w 2023 r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Brak chorób zawodowych oraz spadek nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2023 r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na

względnie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców przedsięwzięć prozdrowotnych, zachęcanie do właściwych zachowań prozdrowotnych, dążenie do kształtowania pozytywnych zmian postaw, propagowanie zdrowego stylu życia i motywowanie do podwyższenia jakości życia,
- monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi, z uwzględnieniem skupisk emigrantów z Ukrainy,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w zakresie ograniczania rozprzestrzeniania się ognisk zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- wzmocnienie nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, w tym suplementami diety,
- zbyt mała czułość rejestracji zakażeń szpitalnych, których analiza wpływa pozytywnie na skuteczność działań,
- podobnie jak w całej Polsce, obserwowano utrwalony już trend, stałego zwiększania się liczby rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie poddają dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, pomimo braku przeciwwskazań lekarskich.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2023 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.